

Eduskunnan talousvaliokunnalle

Lausunto hallituksen esityksestä HE 282/2018 vp eduskunnalle laeiksi rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Yleistä

Nordea kannattaa läpinäkyvyyden lisäämistä hallintarekisteröidyille osakkeille maksettavien osinkojen osalta ja hallituksen esitykseen sisältyvää vaatimusta 50 prosentin ennakonpidätyksestä Suomessa asuvan tunnistamattoman verovelvollisen saamasta osingosta.

Mielestämme lakiesitykseen sisältyy kuitenkin kohtia, joiden toimivuutta vaikutusarvioineen ei ole pystytty kattavasti arvioimaan. Myös lainsäädännön arviointineuvosto on lausunnossaan nostanut esille lakiesityksen ongelmakohtia erityisesti yksinkertaistetun menettelyn poistamisen osalta. Yksinkertaistetun menettelyn korvaavia lakiehdotuksia ei tästä syystä tule hyväksyä. Esitys tulee tältä osin palauttaa laajapohjaiseen jatkovalmisteluun työryhmässä, jossa olisivat mukana mm. markkinatoimijoiden edustajat ja jossa otettaisiin kattavasti huomioon myös muissa maissa tapahtunut kehitys (esimerkiksi Ruotsissa meneillään oleva työryhmävalmistelu).

Tässä lausunnossa on ensin käsitelty esitetyn lähdeveromallin keskeiset ongelmakohdat, jonka jälkeen on kommentoitu muita hallituksen esitykseen liittyviä osa-alueita.

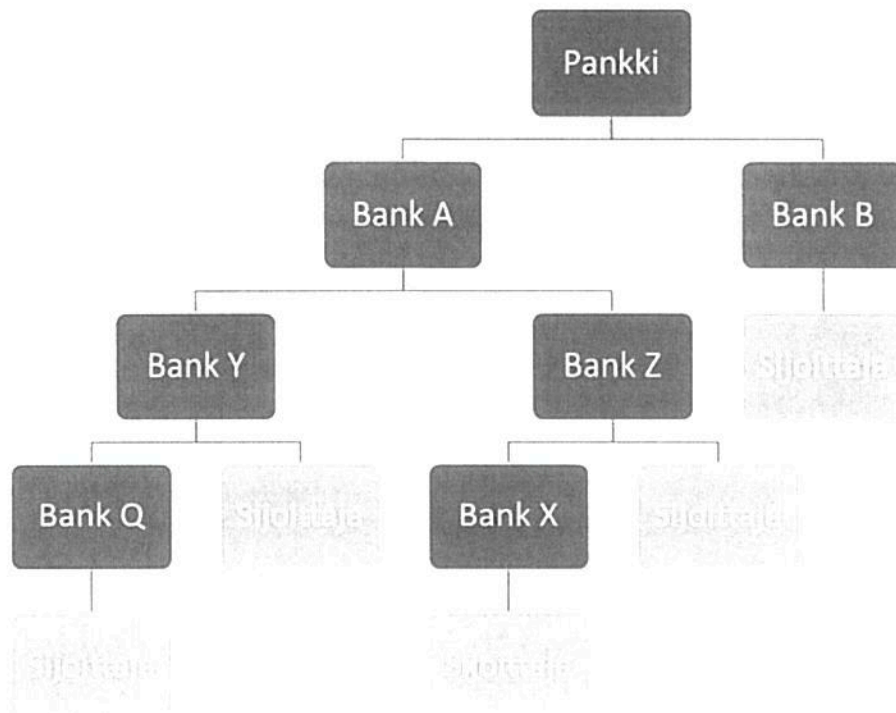
Esitetystä lähdeveromallista

Hallituksen esityksen mukaan osingon maksaja voi soveltaa kansainvälisen verosopimuksen mukaisia osinkojen lähdeveroprosentteja, jos se saa tiedon alennetusta lähdeveron määrästä Verohallinnon rekisterissä olevalta loppusaajaa lähinnä olevalta säilyttäjältä. Rekisteröitynyt säilyttäjä olisi rekisteröimisen seurauksena sitoutunut toimittamaan sekä osingon loppusaajien tiedot että ns. välitystiedot Verohallinnolle annettavaa vuosi-ilmoitusta varten. Rekisteröitynyt säilyttäjä olisi ensisijaisessa vastuussa perimättä jääneestä lähdeverosta. Jos loppusaajaa lähinnä oleva säilyttäjä ei ole rekisteröity, edellyttää verosopimuksen soveltaminen, että loppusaajatiedot ovat maksajan käytettävissä jo osingon maksuhetkellä.

Ei ole odotettavissa, että ulkomaiset säilyttäjäpankit tulisivat kattavasti rekisteröitymään Verohallinnon säilyttäjärekisteriin, perehtymään rekisteröimiseen liittyviin vastuisiin ja rakentamaan rekisteröimisen edellyttämiä tiedonvälitys- ja raportointijärjestelmiä pelkästään Suomen arvopaperimarkkinoita varten. Koska joko sijoittajaa lähinnä oleva

säilyttäjä tai tietoja säilyttäjaketjussa välittävä säilyttäjä tulee olemaan useissa tapauksissa rekisteröimätön, edellyttäen verosopimuksen soveltaminen, että loppusaajatiedot toimitetaan säilyttäjältä toiselle säilyttäjälle. Käytännössä tiedot tulisi saada osingon maksajalle jo osingon maksuvaiheessa. Tämä on kuitenkin käytännössä erittäin vaikeaa jo pelkästään siitä syystä, että ulkomaalaisten sijoittajien arvopaperisäilytys perustuu säilytysketjuihin.

Säilytysketjun pituus vaihtelee, mutta tavanomaisessa säilytysketjussa on 3-5 säilyttäjäpankkia, joista Suomessa toimii vain suomalaisten arvopapereiden osalta alisäilyttäjänä toimiva suomalainen pankki.

Kuva 1: Säilytysketjun rakenne

Ketjujen pituudesta, osingon maksuaikatauluista ja yhtenäisen tietojenvälitysjärjestelmän puuttumisesta johtuen loppusaajatietoja ei useimmiten ole mahdollista saada ketjun alkupäähän suomalaiselle alisäilyttäjälle ja osingon maksajalle ennen osingon maksua. Tässä tilanteessa osingon maksaja perii osingosta esityksen mukaisen 35 prosentin suuruisen lähdeveron alemman verosopimuksen mukaisen lähdeveron asemesta.

Esitetty rekisteröityneiltä säilyttäjiltä tuleviin loppusaajatietoihin perustuva malli ei edellä kerrotuista syistä ole toimiva, vaan se tulee johtamaan ulkomailla verotuksellisesti asuvien osalta lähdeveron perimismenettelyn vaikeutumiseen, verosopimusten mukaisten lähdeveroprosenttien soveltamatta jäämiseen sekä suureen määrään hallinnollista lisätyötä osinkojen loppusaajille, säilyttäjäpankeille ja veroviranomaisille. Koska lähdeverojen periminen oikeansuuruksena osingon maksuvaiheessa vaikeutuu, uudistus myös lisää huomattavasti Verohallinnolle jätettävien jälkikäteisten lähdeverojen palautushakemusten määrää. Lähdeverotukseen liittyvien menettelyjen vaikeutuminen vähentää ulkomaisten

sijoittajien kiinnostusta suomalaisiin osakkeisiin ja voi vaikeuttaa suomalaisten yhtiöiden pääoman hankintaa.

Vastuu perimättä jääneestä lähdeverosta

Hallituksen esityksen verovastuuta koskevat säännökset (L rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta 10 c.4 § ja L oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä 51 a §) ovat sisällöltään epäselviä ja näyttäisivät johtavan osinkoa jakavan yhtiön kannalta kohtuuttomaan lopputulokseen. Pääsääntönä hallituksen esityksessä on se, että perimättä jäänyt lähdevero määrättäisiin maksettavaksi sekä osinkoa jakavalle yhtiölle että rekisteröidylle säilyttäjälle.

Perimättä jääneen lähdeveron maksettavaksi määräämisen yhteydessä sekä osingon maksajayhtiölle että rekisteröidylle säilyttäjälle määrätään viivästyskorko ja useimmiten myös veronkorotus. Kun rekisteröity säilyttäjä on suorittanut sille määrätyn veron, osinkoa maksavalle yhtiölle määrätty vero poistettaisiin edellä mainitun 51 a §:n mukaan viran puolesta. Ehdotetuissa säännöksissä ei mainita, että samassa yhteydessä poistettaisiin myös osinkoa maksaneelle yhtiölle määrätty viivästyskorko ja mahdollinen veronkorotus. Oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 51 §:n sisältö huomioon ottaen näyttäisi siltä, että nämä lähdeveron liitännäisseuraamukset jäisivät osinkoa maksavan yhtiön kannettavaksi.

Nordea esittää, että lakiehdotuksessa oleva oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 51 a §:n 1 momentti muutetaan muotoon, jossa vero ja siihen liittyvät viivästyskorko sekä veronkorotus poistetaan viran puolesta, jos rekisteröitynyt säilyttäjä on maksanut osingosta maksettavat lähdeverot

Korotettu lähdevero 35 prosenttia

Edellä mainitun 50 prosentin suuruisen ennakonpidätyksen lisäksi hallituksen esitys sisältää määräyksen 35 prosentin suuruisesta lähdeverosta niiden osinkojen osalta, joiden loppusaajatietoja ei ilmoiteta Verohallinnolle. Tällä hetkellä osinkojen korkein lähdeveroprosentti on 30. Nordea pitää tarpeettomana uuden, lähdeverojärjestelmää monimutkaistavan lähdeverokannan käyttöönottoa. Lisäksi lähdeverokannan korottaminen muualla kuin verosopimusvaltioissa asuvien loppusaajien osalta 30:stä 35:een prosenttiin ei tule kannustamaan loppusaajatietojen toimittamiseen vaan korkeampi verokanta ja menettelyn vaikeutuminen tulisivat osaltaan johtamaan sijoitusten ohjautumiseen muihin kohteisiin suomalaisten osakkeiden asemesta.

Vuosi-ilmoituksella ilmoitettavat tiedot

Hallituksen esitys sisältää erittäin laajat ja samalla epäselvät vuosi-ilmoittamisen sisältöä koskevat säännökset (L verotusmenettelystä 15 e §). Esimerkiksi vuosi-ilmoitettaviin tietoihin sisältyvä osingonsaajan juridinen muoto on ulkomaisten toimijoiden osalta vaikeasti

määriteltävissä. Vastaavasti ilmoitettavaksi edellytetty verotunniste on vaikeasti saatavissa. Näillä tiedoilla ei Nordean käsityksen mukaan ole olennaista merkitystä itse osingon lähdeveron oikeellisuuden varmistamisessa. Nordea esittää, että edellä mainittua 15 a §:n säännöstä muutetaan siten, että juridinen muoto ja verotunniste eivät kuulu vuosi-ilmoituksella ilmoitettaviin tietoihin.

Lopuksi

Esitetty lähdeveromalli ei tule olemaan toimiva, minkä vuoksi yksinkertaistetun menettelyn korvaamiseen liittyviä lakiehdotuksia ei tule hyväksyä, vaan asia tulee palauttaa laajapohjaiseen jatkovalmisteluun. Mikäli nämä lakiehdotukset kuitenkin hyväksytään, tulee säännöksiin tehdä ainakin edellä lausunnossa esitetyt korotettuun lähdeverokantaan, verovastuuseen ja vuosi-ilmoituksella ilmoitettaviin tietoihin liittyvät muutokset.

Yksinkertaistetun menettelyn poistaminen ja sen korvaaminen uudella lähdeveromallilla vaatii sekä markkinatoimijoilta että viranomaisilta muutoksia muun muassa tietojärjestelmiin, sopimuksiin ja toimintatapoihin. Näiden muutosten läpiviemiseen tulee varata riittävästi aikaa. Tästä syystä muutosten soveltaminen vuodesta 2021 lähtien on kunnianhimoinen tavoite. Pidämme tarpeellisena, että soveltaminen ei missään tapauksessa ala tätä ajankohtaa aikaisemmin.

Kuten edellä on todettu, yksinkertaistetun menettelyn poistaminen ja sen korvaaminen esitetyllä menettelyllä tulee lisäämään Verohallinnolle tehtävien jälkikäteisten palautushakemusten määrää. Nordea esittää harkittavaksi, että eduskunta hallituksen esityksen hyväksyessään hyväksyisi myös lausuman, jolla edellytettäisiin Verohallinnolle varattavaksi riittävät resurssit palautushakemusten nopeaan käsittelyyn.

Annamme mielellämme asiaan liittyviä lisätietoja.

Helsingissä 29. tammikuuta 2019

Kunnioittavasti

Nordea Bank Oyj

Janne Palvalin
johtaja,
Sector & Infrastructure

Sakari Wuolijoki
lakiasiaintohtaja,
Suomen toiminnot, OTT